

Република Србија
Град Ниш

Управни одбор Фонда за развој пољопривреде у складу са чланом 6. и 8. Одлуке о Фонду за развој пољопривреде ("Службени лист града Ниша" број 1/96, 9/98 и 13/07), и Одлуком о буџету града Ниша за 2010. годину (Службени лист града Ниша" број 90/09) на седници одржаној дана, донео је дана, 06.04.2010. године,

ПРОГРАМ ФОНДА ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВЕДЕ ЗА 2010. ГОДИНУ

Април 2010. година

САДРЖАЈ

1. ПРЕДГОВОР

1.1 ПРИКАЗ АГРОБУЏЕТА ПО ВРСТАМА МЕРА И ПРОГРАМИМА

2. МЕРЕ ЈАЧАЊА КОНКУРЕНТНОСТИ ПОЉОПРИВРЕДЕ

2.1 Програм унапређења услуга у пољопривредној производњи

2.1.1 Прогнозно - извештајна служба (ПИС)

2.1.2 Систематско снимање распрострањености амброзије

2.1.3 Дотација рада противградне заштите

2.1.4 Управљање ризицима у пољопривреди, осигурање производње

2.1.5 Субвенционисање анализа вина и ракије

2.2 Програм унапређења сточарства

2.2.1 Унапређење расног састава говеда субвенционисањем коришћења семена врхунских бикова

2.2.2 Субвенционисање набавке квалитетне приплодне телади у старости између 3 и 6 месеци пореклом од уматичених мајки и бикова чије се семе користи у контролисаном систему осемењавања

2.2.3 Унапређење контроле репродуктивног статуса основног матичног запата говеда на територији града Ниша

2.2.4 Унапређење овчарства и козарства

2.2.5 Субвенционисање набавке лека Ariguard за лечење пчелињег крпеља – варое

2.2.6 Субвенционисање анализа сира за регистрована домаћинства за потребе пијачне продаје

2.2.7 Унапређење рада матичних служби

2.2.7.1 Субвенција рада матичних служби

2.2.7.2 Финансирање израде софтвера за матично књиговодство

2.2.7.3 Суфинансирање набавке опреме за анализу квалитета млека

3. МЕРЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА

3.1 Програм едукације и организованости пољопривредника и пољопривредних стручњака и промоција развојних потенцијала и потреба села

3.1.1 Стручно усавршавање пољопривредника, пољопривредних стручњака

3.1.2 Промоција развојних потенцијала и потреба села

3.2 Програм за побољшање живота и ширење економских активности у руралним подручјима

3.2.1 Развој руралне економије, унапређење ефикасности тржишта и имплементација стандарда, имплементација агроколошких мера, диверзификација економских активности у руралним срединама

3.2.2 Програм озелењавања

- 4. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ИСТРАЖИВАЊИМА У ПОЉОПРИВРЕДИ**
- 5. ПРОГРАМ КРЕДИТИРАЊА ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ**
- 6. ПРЕНЕТЕ ОБАВЕЗЕ ИЗ 2009. ГОДИНЕ**
- 7. ТРОШКОВИ ПЛАТНОГ ПРОМЕТА**

1. ПРЕДГОВОР

Ниш располаже великим потенцијалом у сектору пољопривреде и руралног подручја захваљујући повољним климатским условима, добрим карактеристикама земљишта и расположивим водним и природним ресурсима. Пољопривреда је економска грана, која с обзиром на наведене повољне предуслове није довољно развијена, иако је препозната у стратешким документима као једна од основних стратешких праваца развоја и највећу развојну шансу Србије.

Законом о пољопривреди и руралном развоју уређени су циљеви пољопривредне политике и начин њеног остваривања, врсте подстицаја у пољопривреди, услови за остваривање права на подстицаје, корисници подстицаја, евидентирање и извештавање у пољопривреди, интегрисани пољопривредни информациони систем.

Национална стратегија пољопривреде и руралног развоја дефинише дугорочне правце развоја пољопривреде, и то, успостављање тржишне економије, повећање профитабилности пољопривреде и укупан развој руралних области, док се националним програмом за пољопривреду утврђују средњерочни и краткорочни циљеви пољопривредне политике, начин, редослед и рокови за реализацију наведених циљева, очекивани резултати, као и облик, врста, намена и обим појединих подстицаја.

Локална самоуправа мора бити креатор и промотер развоја пољопривреде и руралног развоја. Стварањем повољних услова у складу са потенцијалом и потребама, континуитетом у развојним делатностима, кадровским, институционалним, пословним решењима, финансијском подршком може се постићи складан развитак сеоског подручја на подручју града Ниша.

Управни одбор Фонда за развој пољопривреде у складу са чланом 6. и 8. Одлуке о Фонду за развој пољопривреде ("Службени лист града Ниша" број 1/96, 9/98 и 13/07), и Одлуком о буџету града Ниша за 2010. годину ("Службени лист града Ниша" број 90/09) на седници одржаној дана, 06. 04. 2010. године, донео је Програм Фонда за развој пољопривреде за 2010. годину.

Програмом Фонда утврђују се намене и начин коришћења средстава у циљу унапређења пољопривреде и на подручју града Ниша. У току 2010. године планира се финансирање програма, пројеката и активности које су у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју и Националном стратегијом пољопривреде и руралног развоја.

Средства за реализацију Програма Фонда обезбеђена су Одлуком о буџету града Ниша за 2010. годину на позицији 212, економска класификација 451 – субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама – апропријација у износу од 50.000.000,00 динара ("Службени лист града Ниша" број 90/09).

1.1 ПРИКАЗ АГРОБУЏЕТА ПО ВРСТАМА МЕРА И ПРОГРАМИМА

Шифра	Назив програма	Износ
2	МЕРЕ ЈАЧАЊА КОНКУРЕНТНОСТИ ПОЉОПРИВРЕДЕ	13.745.000,00
2.1	<i>Програм унапређења услуга у пољопривредној производњи</i>	3.800.000,00
2.1.1	Прогнозно - извештајна служба (ПИС)	1.800.000,00
2.1.2	Систематско снимање распрострањености амброзије	100.000,00
2.1.3	Дотација рада противградне заштите	1.000.000,00
2.1.4	Управљање ризицима у пољопривреди, осигурање производње	500.000,00
2.1.5	Субвенционисање анализа вина и ракија	400.000,00
2.2	<i>Програм унапређења сточарства</i>	9.945.000,00
2.2.1	Унапређење расног састава говеда субвенционисањем коришћења семена врхунских бикова	4.000.000,00
2.2.2	Субвенционисање набавке квалитетне приплодне телади	1.000.000,00
2.2.3	Унапређење контроле репродуктивног статуса основног матичног запата говеда на територији града Ниша	243.000,00
2.2.4	Унапређење овчарства и козарства	1.000.000,00
2.2.5	Субвенционисање набавке лека Ariguard за лечење пчелињег крпеља – варое	1.000.000,00
2.2.6	Субвенционисање анализа сира за регистрована домаћинства за потребе пијачне продаје	432.000,00
2.2.7	<i>Унапређење рада матичних служби</i>	
2.2.7.1	Субвенција рада матичних служби	910.000,00
2.2.7.2	Финансирање израде софтвера за матично књиговодство	1.000.000,00
2.2.7.3	Суфинансирање набавке опреме за анализу квалитета млека	360.000,00

3.	МЕРЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА	31.835.000,00
3.1	<i>Програм едукације и организованости пољопривредника и пољопривредних стручњака и промоција развојних потенцијала и потреба села</i>	8.000.000,00
3.1.1	Стручно усавршавање пољопривредника, пољопривредних стручњака	3.000.000,00
3.1.2	Промоција развојних потенцијала и потреба села	5.000.000,00
3.2	<i>Програм за побољшање живота и ширење економских активности у руралним подручјима</i>	23.835.000,00
3.2.1	Развој руралне економије, унапређење ефикасности тржишта и имплементација стандарда, имплементација агроколошких мера, диверзификација економских активности у руралним срединама	23.400.000,00
3.2.2	Програм озелењавања	435.000,00
4.	Програм подршке истраживањима у пољопривреди	500.000,00
5.	Програм кредитирања пољопривредне производње	2.000.000,00
6.	Пренете обавезе из 2009.	1.750.000,00
7.	Трошкови платног промета	170.000,00
	УКУПНО	50.000.000,00

2. МЕРЕ ЈАЧАЊА КОНКУРЕНТНОСТИ ПОЉОПРИВРЕДЕ

Циљ је повећање конкурентности комерцијалних пољопривредних газдинстава, улагањем у унапређење и развој биљне и сточарске производње, као и услуга, које посредно и непосредно утичу на пољопривредну производњу.

2.1 Програм унапређења услуга у пољопривредној производњи

2.1.1 *Прогнозно - извештајна служба (ПИС)*

Финансирањем Прогнозно - извештајне службе у заштити биља (ПИС) град финансијски подржава рад ове службе на својој територији. Служба је организована у Пољопривредној стручној служби ДОО Ниш за сегмент прогнозе у ратарско-повртарској и делимично воћарској производњи и у "Центру за виноградарство и винарство" ДОО Ниш за сегмент прогнозе у виноградарској и делимично воћарској производњи. Основни задатак службе је да се са што мањим бројем третмана у току године изврши успешна заштита биљних култура, при чему је неопходно посебну пажњу посветити заштити здравља људи и животне средине.

Финансираће се Предлог програма за формирање и функционисање мреже за извођење надзора и успостављање система упозоравања на постојање услова за појаву и развој штетних организама на територији града Ниша, вегетација 2010. Године. У складу са општим концептом унапређења биљне производње, увођењем интегралног концепта производње и успостављањем компоненти фитосанитарног система Републике Србије, које проистичу из Закона о здрављу биља и других материјалних закона из ове области и програма Пољопривредне стручне службе Ниш, Центра за виноградарство и винарство Ниш, чији чланови чине почетно језгро именоване мреже, уводи се концепт и фитосанитарних компоненти, који је заснован на следећим принципима:

- Поштовање права и обавеза држаоца биља јасно дефинисаних Законом о здрављу биља (Сл.лист 41/09 од 02.06.2009., члан 9. и члан 10.);
- Увођења система биљног пасоша на територији Републике Србије који је дефинисан истим Законом (чланови 52. до 65. и с тим у вези одговарајуће Листе штетних организама)-на одабраним културама путем реализације надзора од стране чланова мреже и едукације произвођача у вези са системом који ће у будућности самостално примењивати;
- Реализације Годишњег Програма мера из фитосанитарне области за 2010. годину и надзора на територији Републике Србије (Закон о здрављу биља, члан 31.) у циљу давања одговора у вези са фитосанитарним статусом различитих области производње на територији Републике Србије;
- Увођење основних принципа интегралне производње и заштите биља на одабраним културама;
- Почетка успостављања система упозоравања на постојање услова за појаву и развој штетних организама - у одређеним усевама и одређених штетних организама).

Садржина програма:

- ✓ *Иновирање мреже агрометеоролошких станица и пунктова за осматрање појаве и кретања популације инсеката, која подразумева додатно опремање и умрежавање, заменом одговарајућих сензора и заклона, редован сервис, инсталацијом за GSM комуникацију и променом начина напајања и код неких потпуна промена локације са свим трошковима који ово прате.*
- ✓ *Формирање пунктова осматрања за инсекте (набавка феромонских клопки, белих и плавих лепљивих трака, жуте плоче и жуте клопке за ваши) за осматрања присуства и кретања популација инсеката (коначни број клопки се може разликовати усред реалних услова у моменту постављања),*
- ✓ *Фитосанитарни преглед - подршка успостављању фитосанитарног система РС и реализацији Програма мера 2010. године (увођење система биљног пасоша у одабраним усевима и реализација надзора на одабраним усевима по Програму мера 2010. године). Увођење система биљног пасоша током вегетације 2010. године се обавља на одабраним биљним врстама (табела), и то у одабраним газдинствима (ПСС Ниш) и код других произвођача истих усева и вишегодишњих засада, мимо одабраних газдинстава (ПСС Ниш + Центар за виноградарство и винарство). Састоји се из евидентирања произвођача чија производња подлеже биљном пасошу, демонстрирања фитосанитарног прегледа као дела едукације произвођача у вези са свим мерама које у вези са биљним пасошима од следеће године треба примењивати и анализе добијених резултата надзора. Надзор се одвија у складу са Програмом мера у фитосанитарној области 2010. године (одабрани усеви и штетни организми), коришћењем принципа што већег броја усева и засада на једној територији (одабрана газдинства ПСС Ниш+ друге доступне површине разних усева и вишегодишњих засада мимо одабраних газдинстава– ПСС Ниш и Центар за виноградарство и винарство).*
- ✓ *Увођење концепта интегралне производње ИРМ путем Извиђања одабраних усева и увођења Система упозоравања на постојање услова за појаву и развој штетних организама.*

2.1.2 Систематско снимање распрострањености амброзије

У циљу предузимања мера за сузбијање и уништавање коровске биљке амброзије, која представља опасан алергент, неопходно је извршити систематско снимање распрострањености овог корова у 2010. Години. Активности ће се спровести у сарадњи са Пољопривредном стручном службом ДОО Ниш, која је овлашћена од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за обављање послова картирања карантинских и инвазивних корова на територији Републике Србије. Пољопривредна стручна служба ДОО Ниш ће бити у обавези да даје препоруке о начину уништавања овог корова, да врши едукацију из ове области и обилази терен у сезони појаве овог корова.

2.1.3 Дотација рада противградне заштите

Дотирањем рада противградне заштите додатно се стимулишу стрелци са подручја града Ниша да током сезоне противградне одбране своје дужности обављају савесно, да делују благовремено и ефикасно. Противградна сезона траје 6 месеци (15 април – 15 октобар). Изводи се са 13 противградних станица са по 2 стрелца по

станици (26 стрелаца) за нишки атар. Дотирање стрелаца вршиће се у износу од 4.000,00 динара месечно по стрелцу.

2.1.4 Управљање ризицима у пољопривреди, осигурање производње

Штете на пољопривредним усевима, стоци и другим ресурсима редован су пратилац пољопривредне производње, посебно од временских непогода на усевима и штете које причињавају велике дивљачи на стоци. Иако се неки од тих ризика могу осигурати у оквиру редовног система осигурања, произвођачи ретко користе ту могућност због високих премија осигурања. Штете већег обима превазилазе могућност санирања од стране произвођача и могу озбиљно да угрозе опстанак газдинстава, а тиме и дугорочно одрживи развој производње.

Овом мером се врши подстицај пољопривредним произвођачима да осигурају своје усеве, стоку, пољопривредну опрему и механизацију чиме се обезбеђује стабилност дохотка и смањење ризика у пољопривредној производњи, смањивање дугорочно негативних последица штета проузрокованих природним непогодама и другим ванредним догађајима. Подршка за управљање ризицима у пољопривреди састоји се из финансирања дела трошкова полисе осигурања (40%) од штета на пољопривредним усевима, стоци, пољопривредној опреми и механизацији.

2.1.5 Субвенционисање анализа вина и ракије

Програм очувања и унапређења виноградарско-винарске производње на подручју града Ниша у 2010. години реализоваће се кроз субвенционисање анализа вина и ракија за кориснике са територије града, а у циљу утврђивања здравствене и технолошке исправности, као и у циљу унапређења квалитета производа од воћа и грозђа.

Анализе ће се вршити у акредитованој лабораторији ДП "Центара за виноградарство и винарство" Ниш. Свака појединачна анализа вина и ракије обухвата хемијску анализу узорка, оцену органолептичких карактеристика производа, мишљење и тумачење резултата и препоруку за побољшање технолошког поступка и добијање што квалитетнијих производа.

Коришћење средстава, број субвенционисаних анализа вина и ракија и обавезе корисника прецизираће се пратећим одлукама Управног одбора Фонда.

2.2 Програм унапређења сточарства

Програмима унапређења сточарства за 2010. годину стимулисаће се развој оних делатности и сегмената производње који су процењени као стратешки најзначајнији за очување и унапређење сточарства и диверзификацију привредних активности у овој области у руралним подручјима града Ниша. То је пре свега унапређење расног састава говеда субвенционисањем коришћења семена врхунских бикова, кроз програме набавке квалитетне приплодне телади од уматичених крава из општина у којима се спроводи контролисани систем осемењавања као и унапређењем контроле репродуктивног статуса приплодних грла савременим дијагностичким средствима. Поправљање расног састава у овчарству и козарству ће се спроводити кроз набавку грла за формирање основног стада

оваца и коза ради постављања основа за систем интензивне производње у овим областима. Унапређење рада матичних служби се сматра неопходном пратећом мером у унапређењу расног састава и оствариће се путем субвенционисања њиховог рада у матичном и производном запату, субвенционисање опремања матичних служби опремом неопходном за квалитетан рад на објективном утврђивању производних особина запата, као и израдом неопходног софтвера за вођење матичног књиговодства.

Предвиђен је и наставак пружања подршке пољопривредницима произвођачима сира кроз субвенционисање законом прописаних анализа сира, као и подршка пчеларима у борби против једне од најозбиљније болести пчела и у подизање квалитета меда за потребе укључивања у програме извоза меда на тржиште ЕУ. Предвиђено је и проширење активности у руралним срединама и подршка развоју ловног туризма кроз суфинансирање опремања просторија за преглед дивљачи које су неопходне да би уловљена дивљач могла да се извезе из земље.

2.2.1. Унапређење расног састава говеда субвенционисањем коришћења семена врхунских бикова

Програмом субвенционисања вештачког осемењавања биће обухваћено око 2000 приплодних грла сименталске и холштајн-фризијске расе. Овај Програм би требало да допринесе убрзаном поправљању расног састава говеда на територији града Ниша, убрзаном повећању производње код комерцијалних произвођача млека, а самим тим да допринесе повећању мотивисаности пољопривредника да сачувају грла у производњи и да почну да повећавају њихов број. У ситуацији када демографско пражњење и напуштање пољопривредне производње у Србији, а посебно на југу Србије добијају драматичне размере, све мере које ће ове и следећих година предузимати Управа на унапређењу пољопривредне производње добијају стратешки карактер, а међу њима унапређење производње млека има посебан значај.

Предвиђено је субвенционисање првог и другог осемењавања при чему ће се у првом осемењавању субвенционисати набавна цена семена и део манипулативних трошкова ветеринара, а у другом осемењавању само набавна цена семена. Зависно од бика и реда осемењавања, субвенције се крећу између 400 и 1300 динара, а предвиђена укупна сума субвенције ће се кретати до 4.000.000,00 динара. Овакав начин субвенционисања примениће се од 01.04.2010. године, а пружене услуге до наведеног периода субвенционисаће се по програму из претходне године. Право да врше вештачко осемењавање имају ветеринарске градске станице и амбуланте регистроване за пружање ове услуге.

2.2.2. Субвенционисање набавка квалитетне приплодне теледи у старости између 3 и 6 месеци пореклом од уматичених мајки и бикова чије се семе користи у контролисаном систему осемењавања

Ова мера је пратећа мера Програму вештачког осемењавања и предвиђена је као прелазна фаза ка Програму задржавања врхунске приплодне теледи добијене у Програму вештачког осемењавања на територији града Ниша у 2010. години. Циљ ове мере је убрзано подизање квалитета приплодних говеда и подизање мотивације пољопривредника да се укључе у овај програм. Посебан значај има и то што ће кроз примену Програма вештачког осемењавања и ове мере почети и конкретна синхронизација примене развојних програма између општина Нишавског округа што има врхунски стратешки значај за будућност развоја пољопривредне производње на ширим просторима југа Србије. Предвиђено је да субвенција за свако новонабављено теле износи фиксно 20.000,00 динара.

2.2.3. Унапређење контроле репродуктивног статуса основног матичног запата говеда на територији града Ниша

Циљ ове методе је да се контрола репродуктивног статуса најбољих и уматичених грла на територији града Ниша учини максимално ефикасном да би се избегли непотребни промашаји у осемењавању и повећање трошкова кроз повећање хранидбених дана до добијања новог телета што значајно смањује финансијске производне резултате и мотивацију пољопривредника да даље унапређују проиводњу. Предвиђено је да се за ову намену ангажују стручњаци Ветеринарског института Ниш који имају неопходну опрему за ултразвучну дијагностику гравидитета и репродуктивних поремећаја, као најпоузданију од свих метода које се користе за ове намене. Ова метода ће се користити и у спорним случајевима из Програма вештачког осемењавања за 2010. годину. Предвиђено је да се субвенционише око 300 прегледа. Укупна сума за ове намене је 243.000,00 динара

2.2.4. Унапређења овчарства и козарства

Главне мере у овчарству и козарству ће бити усмерене на почетак стварања услова за интензивно бављење овим гранама сточарства путем формирања матичних запата оваца, т.ј. коза уз набавку приплодних овнова, т.ј. јарчева. Следећих година ова стада ће бити основа унапређења овчарства и козарства кроз робно кредитирање пољопривредника.

Ради се о винтеберг раси оваца и алпино раси коза. За ове намене предвиђена је сума до 1.000.000,00 динара.

2.2.5. Субвенционисање набавке лека Ariguard за лечење пчелињег крпеља – варое

Српско пчеларство је у току 2009. године направило прве значајне кораке у организацији извоза, тако да је од произведених 5000 т, извезено око 20% и то на тржиште ЕУ. И ове године је извозна цена изузетно повољна (око 2,5 ЕУ), а потражња је толика да Србија не

може да је задовољи, тако да је неопходно да у 2010. години значајно помогне и пчеларима Ниша да се укључе у ове процесе. С обзиром на укупну ситуацију у нашем пчеларству и чињеницу да је болест Варооза један од најзначајнијих проблема пчеларства у чијем се лечењу користе најразноврснија хемијска средства која могу значајно да утичу на квалитет меда субвенционисаће се набавка лека Апигуард који је једини лек на нашем тржишту који има пуну ефикасност на узрочнике ове болести, а испуњава све критеријуме за коришћење у органској производњи. Овиме ће се брзо и ефикасно помоћи нашим пчеларима да обезбеде врхунски квалитет меда који је неопходан да би могли да постигну конкурентност неопходну за извоз значајнијих количина меда. За ове намене је предвиђено да се одвоји 1.000.000,00 динара, што ће бити довољно да се обезбеди око 50% неопходних количина лека за пчеларе Ниша који су организовани у три удружења.

2.2.6. Субвенционисање анализа сира за регистрована домаћинства за потребе тијачне продаје

У циљу подршке развоју диверсификације производње у руралним домаћинствима која своје производе продају на локалним тржиштима, као и у циљу подршке примени принципа добрих хигијенских пракси у производњи сточарских проивоа за локална тржишта и ове године субвенционисати око 600 анализа сира (50% цене коштања анализе). Анализе се раде у Ветеринарском институту у Нишу и предвиђена сума за ове намене је 432.000,00 динара.

2.2.7. Унапређење рада матичних служби

С обзиром на значај матичног књиговодства за послове селекцији и унапређења производних особина свих врста животиња, без чега се не може радити на повећању вредности приплодних животиња, а узимајући у обзир да ће за неколико година међународни стандарди који подразумевају и проверу порекла животиња постати обавезни и код нас , предвиђено је у 2010. години неколико мера које имају за циљ брзо унапређење рада матичних служби:

2.2.7.1. Субвенција рада матичних служби

Рад матичних служби помогне са директним субвенцијама за староуматичене краве (170 грла у матичном са 500,00 динара по грлу и 400 грла у производном запату са 300,00 динара по грлу) и новоуматичене краве (100 грла у матичном запату са 1.000,00 динара и 400 грла у производном запату са 500,00 динара по грлу) са укупном сумом од 500.000,00 динара.

За матичење оваца и коза предвиђено је укупно 410.000,00 и то за староуматичене козе и овце са укупно 600 грла у матичном и проиводном запату и за евентуално новоуматичене козе и овце (1000 грла у матичном и производном запату).

2.2.7.2. Финансирање израде софтвера за матично књиговодство

Један од главних проблема у раду матичних служби је неажурно и нетранспарентно матично књиговодство које свака служба решава на свој начин и у целом поступку једини стандардизовани део посла су коначни извештаји-обрасци обавезни по закону. Ови подаци су често због неажурности и погрешни што представља значајан проблем код купопродаје животиња, као и код остваривања права на разне облике субвенција.

Једна од мера је израда јединственог софтвера који би био преко интернета доступан свим градским матичним службама, али који би могао да се развија у правцу јединственог стандарда за целу Републику.

Израда софтвера би имала облик развојног пројекта и због изузетне важности за укупан равој сточарства и ван оквира града Ниша, одвијала би се под руководством наших еминентних стручњака из Сточарско-ветеринарског центра „Велика Плана“.

Пројекат би обухватио израду стручног идејног решења, претварање овог идејног решења у софтверско решење и базу података за примену у облику веб презентације и базе података на Интернету.

2.2.7.3. Суфинансирање набавке опреме за анализу квалитета млека

Значајан проблем службама које се баве матичним књиговодством на територији града Ниша је недостатак опреме. Из тих разлога, а да би помогла убрзано подизање ових услуга на неопходни ниво, предвиђено да се субвенционише набавка три апарата, за сваку матичну службу по један по избору и потреби саме службе, за утврђивање квалитета млека у вредности до 150.000,00 динара од најмање 20% учешћа матичних служби. Укупна средства за ову намену су 360.000,00 динара.

3. МЕРЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА

Мера руралног развоја има за циљ да задржи становништво у руралним подручјима, изједначи квалитет живота у руралним и урбаним срединама, омогућити повратак становништва из урбаних у рурална подручја, повећа конкурентности производње и тиме створи већи доходак пољопривредних произвођача.

Ова мера ће се реализовати кроз следеће програме:

3.1 Програм едукације и организованости пољопривредника и пољопривредних стручњака и промоција развојних потенцијала и потреба села

Реализацијом програма едукације и организованости пољопривредника и пољопривредних стручњака и промоцијом развојних потенцијала и потреба села предузимаће се мере у циљу подизања нивоа знања, вештина и активности везаних за пољопривреду, развој села, организованост локалног и регионалног тржишта пољопривредних и других производа и услуга. Финансираће се израда наставних, едукативних и развојних програма, планова и пројеката, из области пољопривреде и руралног развоја, едукација (стручна обука) за сеоско становништво које се бави пољопривредом и руралним развојем, као и едукација стручњака. Финансијски ће се подржати организација сајмова, промотивних презентација, стручних скупова и манифестација. Пружаће се подршка интересном удруживању, при оснивању и даљем развоју пољопривредних удружења и задруга.

3.1.1 *Стручно усавршавање пољопривредника, пољопривредних стручњака*

Облици стицања нових знања – стручног усавршавања, могу бити различити, али ће ангажовање средстава намењених за реализацију овог програма бити јасно ограничено принципом, да су потенцијални корисници пољопривредници, сеоско становништво и стручњаци учесници локалног агросектора (са пребивалиштем и радним ангажовањем везани за град Ниш), који ће резултате стручног усавршавања користити искључиво за даљи рурални развој на подручју града Ниша. Средства одређена за ову намену користиће се за:

- Финансираће и подршку организацији студијских путовања, стручних скупова, конференција, семинара, изложби, предавања, стручних радионица, тренинга, специјализација и других активности које су везане за стручно и техничко унапређење сеоског становништва, пољопривредних произвођача, пољопривредних стручњака и радника ресорних служби локалне самоуправе (трошкови превоза, исхране, смештаја, закупа сале, ангажовања предавача, потребног канцеларијског и другог потрошног материјала као и за друге потребне трошкове);

- Финансираће посете и учешћа нишких пољопривредника, пољопривредних стручњака и радника ресорних служби локалне самоуправе на семинарима, изложбама, сајмовима другим манифестацијама ван територије града, у земљи и иностранству (трошкови котизације, превоза, смештаја, трошкови израде промо материјала, трошкови наступа и други трошкови);

- Финансираће израде и објављивања едукативних и информативних материјала (постера, брошура, флајера, обавештења, конкурса и сл.), за финансирање и

суфинансирање едукативних, стручних и промотивних материјала и ТВ емисија, штампања стручних књига и часописа, за набавку стручне литературе и претплату на стручне часописе за кориснике са територије града;

3.1.2 *Промоција развојних потенцијала и потреба села*

Једна од карактеристика нишке пољопривреде је да тржишту нуди веома разноврсну палету производа, али у малим количинама. Често потрошачи немају довољно информација о тим производима, посебно туристи који долазе у Ниш, као и потрошачи ван Ниша и округа. С друге стране, уситњени произвођачи и прерађивачка индустрија нису у могућности да самостално промовишу сопствене производе.

Зато је потребно и даље изводити јачање конкурентности путем промоције нишких пољопривредних производа у земљи и иностранству, са циљем успостављања и јачања везе између туризма и пољопривреде и подизања свести потрошача о квалитету производа.

Промоцијом развојних потенцијала и потреба села подржаће се све активности везане за подизање нивоа знања и способности везаних за пољопривредну производњу, прераду, пласман производа, сертификацију и развој села у образовном, здравственом, културном, спортском, социолошком и осталим аспектима, који ће утицати на побољшање квалитета живота сеоског становништва. Средства опредељена за ову намену користиће се за:

- Финансирање наступа града Ниша на 77. Међународном пољопривредном сајму у Новом Саду;
- Финансирање и организацију 4. Сајма пољопривреде-Ниш 2010 и свих пратећих манифестација на сајму;
- Финансирање и организовање манифестација и изложби на територији града које су везане за презентовање постигнутих резултата и развојних потенцијала села, пољопривредне производње, прераде пољопривредних производа и пласмана производа и услуга, развој агроекотуризма и за све друге области развоја и живота села;
- Финансирање учешћа и наступа пољопривредника, пољопривредних удружења, стручних служби, представника прераде и саме локалне самоуправе на сајмовима и манифестацијама у земљи и иностранству.

Опредељеним средствима плаћаће се трошкови закупа простора и пратећих услуга, опремања штандова, излагачких пропусница, ангажовање потребне радне снаге, одржавања штандова, израде промотивног материјала, маркетинга, трошкови превоза, смештаја и исхране представника локалне самоуправе, нишких удружења пољопривредника као и други трошкови који прате организацију напред наведених активности.

- Финансирање пројекта „Тржишни информациони систем“

У досадашњој реализацији пројекта, који датира од краја 2005. године извршена је набавка опреме за 22 теренске станице у нишким селима и централни пункт у Управи за пољопривреду и развој села. На теренским станицама, које су инсталиране код пољопривредника - робних произвођача, представника удружења или задруга, прикупљају се, обрађују и прослеђују тржишне информације централном пункту. На централном пункту врши се аутоматска обрада пристиглих тржишних информација и презентовање исте у виду Веб странице под називом "Нишко село". Успостављен је сајт на адреси www.

niskoselo.com на коме се сервисирају и презентују све информације које су резултат успостављања пуне функционалности система ТИС-а.

У 2010. години средства ће се искористити се средства за набавку мобилне и статичне опреме, а део средстава искористиће се за сервисирање и одржавање већ постојеће опреме (рачунарска и пратећа опрема, фотокопир апарат, факс, видео пројектор и др.), за одржавање и превођење сајта на страни језик, за обуку нових корисника за рад на рачунару, за трошкове канцеларијског материјала, интернета и др.

3.2 Програм за побољшање живота и ширење економских активности у руралним подручјима

3.2.1 *Развој руралне економије, унапредјенје ефикасности тржишта и имплементација стандарда, имплементација агроколошких мера, диверзификација економских активности и у руралним срединама*

Овим Програмом на сеоском подручјућу ће се подржати пројекти који ће приказати развојну компоненту у биљној и сточарској производњи. Постоје агроколошки услови и значајан земљишни потенцијал за заснивање комерцијалне производње и узгој воћних врста као и винских и стоних сорти грожђа. Услед немогућности пољопривредних газдинстава да у довољном обиму самостално финансирају инвестиције у тим секторима пољопривреде, расположиви потенцијали нису довољно искоришћени. Стога се овим програмом подстиче заснивање комерцијалних воћних засада и винограда, који ће уз редовну примену савремене агротехнике бити високо профитабилни. Такође, подстиче се прелаз са досадашњег коришћења стандардног садног материјала на коришћење сертификованог садног материјала. Квалитетнији производи из примарне биљне производње предуслов су постизања веће вредности продуката прерађивачке индустрије (вино, воћни сок и сл.).

Програм унапређења воћарске и виноградарске производње спроводиће се кроз субвенционисање набавке сертификованог садног материјала, наслона и жице, у циљу повећања површина под воћем и виновом лозом, побољшањем сортимента и добијањем што квалитетнијих производа од воћа и грожђа. Субвенционисање винарске производње, реализоваће се кроз субвенционисање набавке опреме за винарску производњу као и за адаптацију подрума ради испуњавања услова за бављење производњом вина. У последње две године приметан је тренд отварања малих породичних винарија, али је то још увек велика инвестиција за пољопривредне произвођаче. С субвенционисање производње ракије од воћа и грожђа, реализоваће се кроз субвенционисање набавке опреме за дестилацију, негу и чување ракија, за производњу као и за адаптацију подрума ради испуњавања услова за бављење производњом ракија. Субвенционисање прерадних капацитета, реализоваће се кроз субвенционисање набавке опреме за прераду воћа у финални производ. Такође ће се суфинансирати и набавка специјализоване механизације за бављење овим типом производње, као и опрема за прердне капацитете. Едукација произвођача реализоваће се кроз организовање стручних трибина и практичних предавања из области технологије производње вина и ракија, чување и нега вина и ракија, заштита воћа и винове лозе, резидба воћа и винове лозе, сертификација производње, заштита географског порекла.

Када је повртарска производња у питању истиче се производња поврћа у заштићеном простору која у знатној мери умањује ризике неповољног утицаја спољне средине, отвара могућност проширења ареала узгоја појединих култура, затим продужења вегетационог периода и креирања времена сазревања пољопривредних култура ради постизања максималних тржишних ефеката. Користећи наведене предности, ова производња може да буде конкурентна на знатно ширем тржишту од српског. Међутим, због социоекономске структуре пољопривредних домаћинстава и високих инвестиционих улагања недовољно је заступљена у укупној биљној производњи. Стога се, уважавајући предности производње у заштићеном простору, подржавају пројекти њихове изградње и опремања, са циљем подизања конкурентности производње у заштићеном простору кроз модернизацију технологије узгоја и повећања приноса, продужења сезоне гајења, побољшања квалитета производа и богатија понуде поврћа. Реализоваће се кроз суфинансирање производње повртарског биља, значајне количине производа уједначеног квалитета, која може да послужи као добра основа за уговарање откупа. Суфинансираће се набавка семена, расада и репроматеријала за пољопривредне произвођаче, као и набавка пластеника, опреме за пластенике и система за наводњавање, подизање и опремње нових пластеника и опремање постојећих пластеника набавком опреме, система за наводњавање и специјализоване механизације.

У сточарској производњи суфинансираће се набавка квалитетног приплодног материјала у говедарству, овчарству, козарству и свињарству, адаптација смештајних објеката, опреме за млекарску производњу и производњу производа од млека и улагања у прерадне капацитете, као и набавка специјализоване пољопривредне механизације, која је потребна овом типу производње.

Већина руралног становништва, осим пољопривреде, има мало других извора дохотка. У многим подручјима развој пољопривреде има ограничене могућности, а са друге стране постоји знатан број незапослених или делимично запослених који траже алтернативне начине запошљавања. Ту посебан значај може да има развој других економских (непољопривредних) активности на пољопривредним газдинствима, као и развој различитих врста активности и сервиса који нису тесно везани за пољопривреду. Генерално гледано, постоји знатан потенцијал у туризму, који је у руралним срединама само делимично искоришћен. Подршком додатним могућностима запошљавања могу се у неким срединама зауставити негативни трендови депопулације и пражњења села. Диверзификација активности на газдинствима неопходна је за запошљавање и одрживи развој руралних подручја, и њоме се може допринети бољем уравнотежењу регионалног развоја у економском и социјалном смислу. Подршка се даје носиоцима и члановима породичних пољопривредних газдинстава и других домаћинстава у сеоским срединама који покрећу непољопривредне активности, пољопривредним и другим удружењима и задругама, као и групама сеоских жена и младима на селу, који делатност покрећу у руралним срединама. Подржаће се инвестиције које стварају могућност отварања нових радних места у непољопривредном сектору или модернизацију већ постојећих непољопривредних активности које обухватају: директну продају домаћих производа на газдинству, пружање смештаја и других облика сеоског туризма, домаће занате (нпр. производња локалних производа од дрвета, керамике, коже и сл.), очување традицијске етно баштине и аутохтоних производњи, очување и заштита животне средине и друге делатности важне за економски развој руралних средина.

Програм суфинансирања ће се реализовати према утврђеним критеријумима, које дефинише УО Фонда уз сагласност градоначелника и према конкурс у „МОЈ БИЗНИС“.

Овим програмом даје се и подршка организацијама произвођача. Нишку пољопривреду карактерише уситњен посед и велики број малих произвођача, који мањи део својих производа продају на организованом тржишту, а остало или директно продају или троше у домаћинству. Организованом продајом и/или прерадом може се знатно боље искористити производни потенцијал и јачати тржишна структура. Све то за крајњи резултат има подизање конкурентности пољопривреде. Организације произвођача могу и додатно стимулирати чланове за тржишну производњу. Право на подршку имају организоване групе произвођача које испуњавају услове, најпре, удружења пољопривредника и задруга.

Овом мером ће се субвенционисати улагања у простор за прераду, простор за складиштење, улагања у опрему (основна средства) и механизацију за формирање машинског прстена и друге активности, које ће допринети укупном развоју предузетништва на сеоском подручју.

Програм ће подржати и активности донатора, које се односе на новоформиране и већ постојеће облике удруживања и организовања пољопривредника.

Програм суфинансирања ће се реализовати према конкурс у „НАШ БИЗНИС“.

Подршка развоју ловства суфинансирањем опремања простора за преглед устрељене дивљачи, је још један облик суфинансирања и финансирања ове мере подршке.

Ловство је област које би у годинама које долазе могло имати изузетно важан утицај на попуњавање садржаја везаних за диверсификацију привредних активности у нашим руралним срединама. Доношењем новог Закона о дивљачи и ловству уводе се врхунски стандарди у управљању ловним газдинствима и стварају услови да се ловно-туристичка понуда значајно унапреди. На подручју Нишавског округа овакви трендови могу значајно да буду ометени јер не постоје неопходни услови за долазак страних ловаца и извоз дивљачи са наших простора. Један од најбржих начина да се допринесе унапређењу ловно-туристичке привреде је суфинансирање уређења неопходних просторија за преглед дивљачи од стране ветеринарске инспекције, које тренутно не постоје на територији града и округа уопште, а неопходан су услов да би дивљач могла да се извезе из земље. Из наведених разлога у склопу предвиђених активности у погледу очувања економске вредности земљишта које се у брдским деловима округа изнад 400 м интензивно напушта и запушта, користиће се за средства Фонда за развој пољопривреде у 2010. години.

Програм суфинансирања ће се реализовати према утврђеним критеријумима, које дефинише УО Фонда уз сагласност градоначелника.

Подршка ове мере има облик суфинансирања пројеката потпуних или заокружених парцијалних решења. Подржава се адаптација постојећих објеката, набавка потребне опреме и механизације, репроматеријала, улагања у рурални туризам као и трошкови пројекта промоције и маркетинга за пољопривредне произвођаче, удружења, кооперативе и задруге, као и институције и предузетници, који својим активностима дају подршку укупном развоју сеоске средине, пољопривреде, заштити животне средине, ветеринарини и осталим областима које су директно везане за рурални развој. Циљ ове мере је суфинансирање развојних пројеката – програма укупног развоја на начелима одрживог развоја.

3.2.2 Програм озелењавања

У циљу унапређења животне средине на сеоском подручју и стварања могућности квалитетнијег живљења, у току 2010. године подржаће се активности које се односе на уређење и озелењавање сеоских тргова, парковских и школских површина на сеоском подручју заснивањем травњака, као и подисање ветробранских појасева садњом различитих садница.

За ову намену предвиђено је 435.000,00 динара.

4. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ИСТРАЖИВАЊИМА У ПОЉОПРИВРЕДИ

Модеран концепт одрживог развоја пољопривреде и руралних подручја све више захтева да буде заснован на знању. То подразумева јачање образовне компоненте, истраживања усмерених у решавање развојних изазова и проблема, као и израду бројних анализа које су основа за дефинисање и имплементацију аграрне политике и оцену њених ефеката. Реформе и прилагођавање Заједничкој пољопривредној политици ЕУ још више намеће потребу снажне институционалне подршке коју није могуће обезбедити без јачања кадрова и истраживачко развојне функције. Циљ спровођења ове мере је јачање истраживачке подршке за развој одрживе пољопривреде и руралног развоја, брже спровођење реформи и придруживања ЕУ, јачање свих потенцијала за бржу примену нових технологија и иновација у пољопривреди.

Програм предвиђа финансирање израде стратешких докумената и економских анализа потребе и одрживости аграрне политике и то:

- Стратегија регионалног руралног развоја,
- Студија оправданости УЛО хладњача као јавних складишта,
- Студија потреба и економске оправданости инвестирања у сушаре за мала и средња предузећа и пољопривредна газдинства на територији града Ниша
- Израда акционих регионалних и локалних планова,
- Формирање локалних акционих група, по моделу и методологији ЕУ аграрне политике.

5. ПРОГРАМ КРЕДИТИРАЊА ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ

Дугорочно кредитирање пољопривредне производње у 2010. години спроводиће се у складу са Уредбом и Програмом мера за дугорочно кредитирање пољопривреде Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Програмом Фонда за развој пољопривреде града Ниша. Средства за дугорочне кредите обезбеђују Министарство 25%, јединица локалне самоуправе 25% и банке 50% из свог потенцијала.

Дугорочни кредити одобраваће се физичким и правним лицима уписани у Регистар, а на основу Програма Фонда за развој пољопривреде града Ниша.

Захтев за одобрење средстава корисници кредита подносе преко банке која одобрава дугорочне кредите.

Услови под којим ће се одобравати дугорочни кредити за инвестицију у нова основна средства и објекте у примарној и прехрамбеној производњи, дефинисаће се критеријумима који доноси Управни одбор Фонда.

6. ПРЕНЕТЕ ОБАВЕЗЕ ИЗ 2009. ГОДИНЕ

Из средстава Фонда за развој пољопривреде за 2010. годину неопходно је измирити пренете, преузете, обавезе настале реализацијом Програма Фонда за развој пољопривреде за 2009. годину за:

- субвенционисање анализа вина и ракија у износу од 262.917,00 динара;
- субвенционисање вештачког осемењавања крава плоткиња у износу од 482.200,00 динара;
- стручно усавршавање пољопривредника и пољопривредних стручњака у укупном износу од 661.000,00 динара, а то обухвата два стручна семинара у организацији Пољопривредне стручне служби "Ниш" ДОО Ниш у износу од 550.000,00 динара, котизацију на семинару у организацији Коморе младих Ниша 12.000,00 динара и течај страног језика од 99.000,00 динара;
- организацију Трећег пољопривредни сајам Ниш 2009 у износу од 33.406,00 динара на име трошкова промо материјала из ТОН-а 19.600,00 и трошкова дежурства Хитне помоћи 13.806;
- организацију наступа на 36. Међународном сајму хране, пића и опреме "ЕТНО" у Београду у износе 136.498,00 динара и то за трошкове промо материјала 65.868,00 и трошкове смештаја 70.629,00 динара;
- одржавање и проширење система ТИС у износу од 30.000,00 динара за превођење сајта на енглески језик;
- суфинансирање једаног микропројекта у износу од 104.625,00 динара;
- трошкове платног промета у износу од 38.934,00 динара.

7. ТРОШКОВИ ПЛАТНОГ ПРОМЕТА

Трошкови накнаде за услуге које врши Управа за трезор за 2010. годину планирана су средства у износу од 170.000,00 динара.

Програм Фонда за развој пољопривреде доноси Управни одбор Фонда. Сагласност на Програм Фонда даје Скупштина града Ниша. Конкретизација напред наведених програмских опредељења спроводи се Одлукама и Критеријумима Управног одбора Фонда из којих ће проистећи пратећа документација о чијој реализацији ће се старати ресорна служба.

Корисници средстава Програма Фонда су дужни да средства користе за намене за које су средства одобрена. Уколико дође до промене намене, корисник је дужан да одмах врати целокупан износ средстава са припадајућом каматом. Такође су дужни да Управном одбору Фонда, на крају године или по захтеву, подносе извештај о реализацији програмских активности у којима су учествовали

Извештај о раду и коришћењу средстава Фонда, Управни одбор Фонда за развој пољопривреде подноси Скупштини града на крају календарске године.

Број, 10-211/2010
У Нишу, 06.04.2010.

Управни одбор Фонда за развој пољопривреде

ПРЕДСЕДНИК

Виолета Макленовић